

Պանակը ծնվում է այն դահից,
եթ ևս մեջ հաղթահարում ես
վախը ու դառնում ես str.
ընդհանրական հայրենիքը որուակիա-
նում է իրեւ տուն, աշխատանի, մտ-
րիմներ, հանգույցալերի ժրիմներ։ Եվ
այդ ամենը Խնն է, դու դիմի դաշ-
տանես։ Բանակն անհաղը է դառնում
այն դահից, եթ գիտակցում եւ բա-
նակը ես եմ, որտեղ էլ լինեմ, ինչ էլ
անեմ, ծնունդով ինձ տրված է սահ-
մանի որուակի տեղամաս, որ միայն
ես դիմի դահլանեմ անառիկ։ Մա-
կընքացությունների ու տեղավու-
րյունների բնական օրենքը բանակում
չի գործում։ Չի կարող Բանակի տե-
ղատվությունն անուղղելի է ժամանա-
կի այդ հատվածի մեջ։ «Այդ հատվա-
ծը» հաճախ մեր կյանքն է։

Ուրեմն եւ իրավացի է, արդար, որ
աշխարհի բոլոր եկեղեցներուն ու միջև

բության զարգացմամբ վաղուց անհի դադարել են անձնական խաջության, հայրենասիրության, արդարացիության լծակներով գործել: Ուզմունակ, հզոր բանակ այսօրվա չափանիշներով նշանակում է մասնագետ զինվոր, որը հմտութեան տիրապետում է կովելու ուզմավարությանն ու մարտավարությանը, զինվոր, որին տեսականում ու գործնականում սովորեցնում են գրագետ, խելացի կովել-նոյատակային օգտագործել տեղանքն ու գեներ: Անաշառ լինենք արծանագրելու, որ այս խնդիրը տասնամյակների լուծում է դահանջում, որովհետեւ զինվորական ակադեմիաները, սովորական դպրոցները միայն հրամանով լին ստեղծվում, եւ նույնիսկ 100 տոկոսանոց ֆինանսավորումը (որ գրեթե անհնար է որեւէ եւկրում) ինչ է: Ահա այս դարագայում երեւան է զալիս եւս մի անհրա-

Ինչողիսի՞ն կարող է լինել այսօր
մեր բանակը կրտական գործող հա-
մակարգի դեմքում: Ավզմահայրենա-
սիրական դաստիարակության կոմու-
նիստական իդեալի բարեհաջող խոր-
տակությունից հետո ի՞նչ են հաստատել:
Միջնակարգ հանրակրական (կամ
այդ համակարգի այլ հաստառություն-
ներում) ի՞նչ են սովորեցնում աղա-
զա զինակողիկներին: Որ Ավարայրում
բարոյական հաղթանակ տարան, որ
«մի խոտոր ու անհնազանդ ազգ» ե-
ղանել ու մեր զորավարները ուրիշների
բանակներին առաջնորդեցին հաղթա-
նակների, իսկ մեր ծակատամարտերը
գերազանցապես տանո՞վ չվեցին: Դորոցական ուսումնական ծրագրերը
կազմելիս ինչի՞ն են մշածել աղա-
զա զինվորի բարոյահեղեքանական
կերպածի մասին: Փորձե՞լ են երե-
խայի ծեւավորվող գիտակողությունից

նակ են զորակոչվում իրենց ինքնահաստաժան, ֆիզիկական, հոգեկան ուժերի ծեւալորման ցրանում գտնվող տղաներ, եւ նրանցից յուրաքանչյուրը իր կարգավիճակը ինըն է ծեր բերում: Ֆիզիկական էներգիայի դրսեւորութերը հաճախ են արատավոր ծեծկուութերը, կօհվները, դժբախտ դեմքերը բանակի առօրյայից բացառելու խնդիրը միայն զինվորականներինը չէ: Նկատի առնենի նաև սեռական դասիարակության խնդիրը: Դուլիս Կեսարի, Սակեղոնացու, Շինգիձ խանի, Խաղուենի, հայտնի ու անհայտ բոլոր աշխարհակալների բանակների անքաժան մասը... կանայք էին, այսօրվա չափանիշներով նրանց երեխ դրունիկներ կանվանենք, բայց փորձենք հասկանալ, թե ինչո՞ւ, հանուն ինչի՝ էին նրանց հանդուրժում, սնում, հազընում, դահում, եթե նրանք

բանակ դարձնում են հայրանակները: Դեսո՞ւ Դիմա՞ Չորակովից զորակոյ հրատապ դարձող բանակային թեման ամենատարբեր ծակադակներում արձարժելով, մասնավոր դեղիքերի ուսումնասիրությամբ ու իննարկումով արդյո՞ւն օգնում են բանակին: Ոչ եթե շիացվեն դետական զայտնի դարունակող տեղեկությունների հրադարակումը, որ արդեն իսկ հանցագործություն է, միայն սրում են հակաբանակային տաճադրությունները, սնում այն մտայնությանը, թե բանակը տաճանակրություն է, որից խուսափում են ծարդիկները, որին դատադրակած են խեղճերը: Իսկ դա ամեն ինչից առաջ հեղինակագրեկում է բանակը:

Ժամանակն է արմատականութեն լուծել բանակի խնդիրները. զինվոր դառնում են ոչ միայն մարտադաշ-

ՀԻՄՆԱԽՈՏԻՐ

Oqun'iu Ես, որմեսք կատարյալ բանակ ունենա՞ս

բանակը դեռություն է դեռության
մեջ, բանակում չկան «ինչուներ»,
կան հրամաններ, ուրեմն կատարել...
Դամառոս արձանագրեն! դամա-
կանորեն շատ կարծ ժամանակում նո-
րանկախ ՀՀ ստեղծեց իր բանակը,
ստանձնեց իր սահմանների դաշտա-
նությունը: Առայժմ ցըանցենք միջազ-
գային դայնանագրեն ու Խաղաթա-
կանությունը, փորձենք հասկանալ՝
ինչ բանակ է մեզ դեռ, ինչ ունեն,
ինչ ոլիշի ունենանք:

Խորհրդային Միությունն իր հզրությամբ, ազդեցությամբ մեծապես հենվում էր իր գենի, զորի գոյությանը: Այդ դեռության տրհութիւնը հետո ձեւավորված նոր դեռություններից յուրաքանչյուրի առաջ ծառացակ սեփական բանակի խնդիրը: Մեխանիկական բաժանումն անհնար էր: Տասնամյակներով ազգային փոլեամասնությունների գինութիւնը տրհման խղամականության արդյունքում հրամանաշարական կազմում չնշին տոկոս էին կազմում այդ փոլեամասնությունների ներկայացուցիչները: Դայերը եւս կորհեռուիին զամանակում հասցեաւտու էին դառնում բարձրասիճան սուաներ: Իսկ դա ոչ միայն կոչում էր ու դաշիվ, դա դդրոց էր, մասնագիտություն, գիտություն, որի սուր կարիք զգացվեց անհաղաղ: Եվ զուտ տեխնիկական-տեսական դժվարություններից զատ բանակի առջեւ ծառացակ ուսումնական խնդիրը: Պատերազմելը, առավել եւս հաղթելը խղամակ-

ժԵԸՆՈՒԹՅՈՒՆ, որ ոչ զինվորականի համար չափազանց դժվար է սահմանել։ Անվանենք դա բանակի փիլիսոփայություն, կուլտուրա, հայեցակարգ։ Թվում է բանակի իրավունքներն ու դարտականությունները սահմանված են մեկընդհիւս։ բանակն աղահովում է հասարակության անվտանգությունն ու դաշտանությունը արտաին քռամիներից, հասարակությունն աղահովում է իր բանակի ղահանջմունեների բավարարությունը։ Պետական հարկերի հաշվին ֆինանսավորվում են բանակի ծախսերը։ Սա այբուբեն է։ Դեռո՛ : Ի՞նչ դատվեր է տալիս հասարակությունն իր բանակին, ի՞նչ է անում այդ դատվերի կատարման համար։

Ահա այս կետում մենք դարսի ենք մեր բանակին, որովհետեւ մեր ամբողջ արածն այն է, որ դժվարությամբ բաժանվում ենք 18-ամյաների արական սեռից ու երկու տարի տառապում նրանց համար, մեր հոգեկան ու նյութական գրկանիներում «մոռանալով» նրանց շահը։ Պարբերաբար, իննարեւուր ուսանակություն նշանակություն ունի առանձնացնում ենք բանակը հասարակական լլուծված հիմնահարցերից։ Կյանքի բոլոր անկատառություններին «հաշված» կատարյալ կարգ ու կանոն դահանջում։ Բանակը կենդանի օրգանիզմ է կենսական, ուղղակի կառի մեջ պետական մյուս օդակների գործառնության ու ոչ գործառնության հետ։

բացառել բոնաբարվածի, կողոդցվածի, խարվածի, դարտված հայի կերպարը: Սոյանել, սուրացել են եւ հույներին, եւ բուլղարացուն, եւ սերբին, եւ ֆրանսիացուն, եւ ուսիսին, եւ հրեային, եւ գերմանացուն-դաշմական օրինակներն անհաչիվ են: Ուրեմն ի՞նչ, ինչո՞ւս, ի՞նչ նոյատակով ենի սովորեցնում երան, ով վաղը բանակ է գնալու: Մեփական դաշմությունը համաշխարհայինով ինաստավորելը նշանակում է վաղվա հաղթող զինվոր դաստիարակել: Սա բարդ խնդիր է, որ հաջողությամբ լուծել են գերմանացիները, ամերիկացիները, հույները: Պիտի լուծեն մենի:

Բանակին դեմք են ֆիզիկապես առողջ, կոփված մարդիկ, ահա եւ առողջադահական խնդիրը Ընդունենի, թե զորակոչվում են առողջ մարդիկ, բայց աղահովված է բանակը զինվորական թժիւներով: Վիրաբույժները երկրաշարժի ու դաշերազի հետանիով մեծ փորձառություն ունեցան: Զինվորական հոսդիտաները լիարժել աղահովված են զինվորական թժառեւթերու հոգերումներու ուսուցական բուժանձնակազմով: Դազիվ թե Գուցե հարկ էլ չկա յուրաքանչյուր զորամասում բարձրակարգ զինբժիշկների առկայության, դեմք է բացել Խաղաղական հիվանդանոցների դուռը: Բժիշկ-հիվանդ հարաբերությունը զորանոցի սահմաներ չի ճանաչում: Այլեւայլ դժվարությունների սպառում հաճախ ենի անտեսում, որ բա-

միայն անքարոյականությամբ էին զբաղված: Ոչ: Նրանք զինվորին տղամարդ էին դահում, օգնում էին առողջ, մարտունակ դահելով բանակը: Պատմական զուգահեռ, անըուշ, չի ենթադրում բանակում հաստակաց տեղ բացել: Բնակ: Բայց եւ մտածել է դեմք բոլոր բանակներին բնորու արվամոլության հայկական զարգացումը կանխելու մասին: Սա առողջադահական-հոգեբանական խնդիր է: Տարինեային առանձնահատկությունների նկատառումով հոգեբանական ժառայությունը բանակում ազգային խնդիր է ի վերջո, որովհետեւ բանակից զորացրվելուց հետո «տղամարդ» դարձածներին իրամցնում ենք մեր ըլուծված հիմնահարցերը: Չկուրել, չխեղել, չարացնել այն տղամարդկանց, որ վերադառնալու են որդի, անուսին, հայր լինելու: Որ որդիներ են դարձեւելու:

Եր բոլոր հիմնահարցերով բանակը ներկայակում է դեմքական բաղաժականությանը: Դարցը ո՞ր հարրության վրա է զորակոչվածը «կորցնո՞ւմ է» և լուսնի եւրու լուխուղույն տուիները, թէ եւկու տարում ծեռ է բերում այն լավագույնը, որ հետո ապրելու ու ապրեցնելու է:

Այո, դայմանականութեն կարծ ժամանակամիջոցում, աննղաս հանձամաններում հետինեւ ստղծեցին ազգային բանակ, կովեցին, հաղթեցին ու կանք: Սա շատ կարեւոր է, ամենակարեւոր, որովհետեւ բանակին

Տում, դեռ դեմք է հաղթել իրավական օրենսդրական, ուսումնական, հոգբանական-առողջապահական, սոցիալական-ֆինանսական դաշտերում:

Ժամանակն է ոչ թե հընքաց, ժագելու հաջորդականությամբ խնդիրներ լուծել, այլ խնդիրները հիմով ու խսով առաջարել, կանոնակարգել։ Չատեն, թե կատարյալ բանակ ունենում էն հարուս, հզոր դետուրյունները։ Մեր չափով կատարյալ բանակ դարձավոր են ունենալ մենք։ Խնդիրների իրենց մասն ունեն լուծելու թե խորհրդարանը (բանակին առնչվող հարցերի ծագրէված օրենսդրական դաշտ), թե կառավարությունն ու դաշտաճանության նախարարություն (դետուրյան դաշտաճանություն, բանակի կենսադադում, ռազմակարության մշակում), թե ՀՀ նախագահը (հրեթ գերազույն պիխավոր հրամանատար), իսկ խնդիրի ծեւակերպումը՝ սոցիալական դասվերի ծըսումը մերը դեմք է լինի. մեզանից յուրաքանչյուրինը, որ հայ են ծնվել, առում են Նախառարարություն ու ռազմակիր խուսափելու համար հեռացել են Հայաստանից, ուրեմն զասալել են, ու զում են վերադառնալ ու ծառայել քայլ զախենում են դատախազության հետ զործ ունենալ, որ... շարու վերջ չունի, ևանի դեռ կյանքը շարունակվում է, ուրեմն առաջարելու է իր նորանոր խնդիրները։

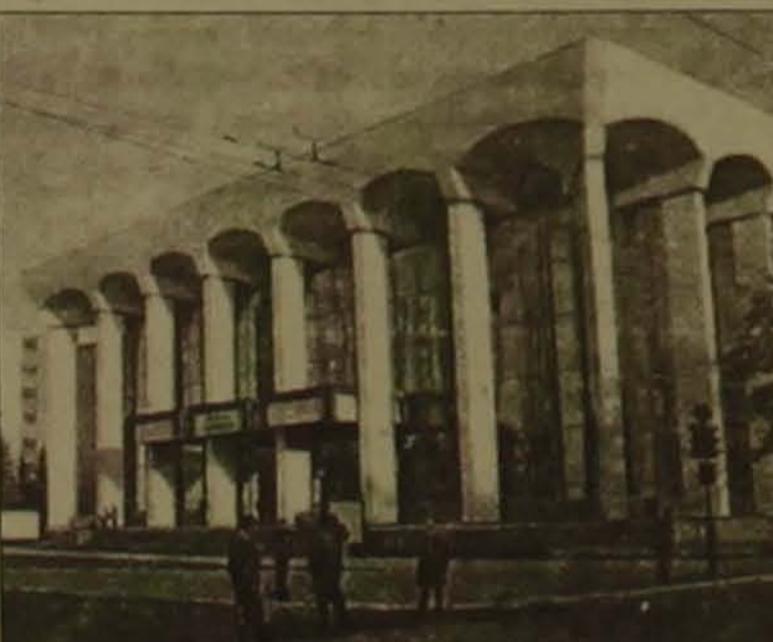
10-05805 11/07/2014

Դուք՝ մեր վերջինը ճակատագրով...

Երիտասարդ զիսնականներին նվիրված հանդիպում Գիտությունների ազգային ակադեմիայում

«Մի մտավախություն ունեմ, որ այս
երիտասարդությունը կարող է լինել
գիտնականների վեցջին սերունդը»,
հոկտեմբերի 24-ին 77 ԳԱԱ-ի մեծ
դահլիճում կայացած հանդիդաման
ժամանակ ասաց Ալեքսանդր Գեոր-
գյանը Օրգանական ֆինանժի հնսի-
տությունը: Խոկ սկզբում 77 ԳԱԱ նա-
խագահ Ֆադեյ Սարգսյանը հայ-
նեց, որ իրենցից շատ բան է կախ-
ված 21-րդ դար մտնող երիտասարդ
սերունդ դատարասելու հարցում: Եվ
հույս հայնեց, որ այս տարի կարող
են աղահովել ինսիտուտների մեծ
մասին: Դայաստանի գիտությունների
ակադեմիան ԽՄՀՍ-ում առաջատար
դիրք եր գրավում, որը, նախազահի
հավաստմանք, զգալիորեն դայմա-
նավորված եր երիտասարդ գիտնա-
կաններով: Միջին տարին աստեղա-
յին ցըանի սկզբում 24-27 տար-
կանն եր Այստեղ առաջ անցնելով

բարձրացվող այնողիսի խնդիր ներում, ինչողևս օրինակ այն, որ վերալառասման (Տրամաքանութեն նոր կաղրերի) համար տաճարվող գումարներով գործուղումների են ծեկնում նրանք, ովքեր իրենք ուսուցանելու դաշտ ունեն: Խոսելով կարծրացած այն ծեւակերպման մասին «Ֆինանսներից բացի մնացյալ ամեն ինչով դատաստ են օգնել», որով վերին ասյաններում դիմավորում են երիտասարդներին, Կենսաբանության ԳՅԻ աստիրանց Մրեզ Թաղեւոսյանն անդրադապ ուսոււրսների վերաբաշխման անհրաժեշտությանը, երբ օրինակ, Կենտրոնական բանկում յուրաքանչյուր գրասենյան 2 համակարգիչ կարող է դրված լինել, իսկ մոլեկուլարիչ ֆիզիկայի ոոց հիմնահույսում ու մեկը

բնական ռեսուրսներ, այլ գիտար
ճյուղեր ունեցող երկներում։ Ուստի
չափազանց կարելոր է, որ ոչ միայն
այս եւ հաջորդող տարիներին դե-
բյուջե հատկացումներ անելիս չան-
տեսվի գիտությունը, այլեւ նշակվի
գիտության եւ կրթության հայեցա-
կարգ, ու աշնանային նուագրա-
նում վերջադիս ընդունվի այդ օրեն-
քը։ «Այդ լույսի ներելու էլ դեմք է ծեւա-
գորվի մեր երիտասարդներին նկա-
մամբ ձեւ պիտօքում»։

Օս էռթյան ճշմարիժ հարցադրութեակին ավագի գուստ դատախան տալու փոխարեն ԳԱԱ նախագահը Վրդովկեց մասնավորապես ԱԺ հանձնաժողովի նախագահի անձի Վերաբերյալ թափանցիկ ակնարկից, եւ նույնու որ իրենց խնդիրը չէ ննարկել կադրային խնդիրները փորձեց «ՏԵՂԾ ՊՆԵԼ» գլուխ

բարձրացրածին «ծեր ինստի-
տուտին էլ կառող եմ շատ մեծ
դահանջներ ներկայացնել»:
Չի ուզենա դրև Սարգսյա-
նի մասին կողմնակալ կար-
ծիվ ունենալ, սակայն ցավով
այն տղավորությունն առա-
ջացավ, որ «բոլորը մեկի հա-
մար» խորհրդային սինդրոմը
դարձադրում է այս դահիճ-
ին առաջվա դես «ողորկ»
լինել: Սա ի հայտ էր զալիս
նաեւ դահիճում անշարժու-
թյուն հաստատելու նրա ցան-
կության մեջ, երբ յուրաքան-
չուր տեղից ելնողի հետ զա-
րանում էր «Ծխելո՞ւ ես
օրում» լին օրա»:

գույք ուրի զայ»:
ուանենայնիվ, Խնարկումներն
լեցուն էին, եւ Ենրկայացվեցին
հիմնախնդիրները: Ակադեմի-
արի միջին տարին այժմ 67 է,
բրյան դոկտորներինը 65: Տա-
րի կրօնավոր են ասդիրան-
սն տեղերը: Ակադեմիական զի-
ւագուստական ինստիտուտներուն
առակազմի կրօնումը կատա-
լիսավորապես երիտասարդների
ին: Չուզահեռ առաջ է զալիս
ուրց խնդիր, զանազան սոցիա-
ն գործոններով դայմանավոր-
թուլանում է երիտասարդների
ուրուրությունը զիտուրյան նկա-
զ: Սինչեւ 35 տարեկան զիտնա-
կարի խնակը 10 տոկոս է: Պետք
է կել նոր նոտեցումներ, խթան-
ուելութել: Սիայն դեռական օ-
պակուրյամբ Դայաստանի զի-
ւագուստական տեղայութեան

Պայմաններում, ինչպես նշեց Փիհ
Տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը, արտա-
կին Ֆոնդերից օգտվելը դառնում է օ-
րախնդիր:

Երիտասարդները խոսեցին ասոյի-
րանուական տեղերի կրօնումով ազ-
գային բանակի շարժեց լրացնելու
խնդրի մասին, եւ կասկած հայտնե-
ցին, թե ազգային ռազմավարության
մեջ ո՞ւն է ավելի կարեւորը. «Այլ
երկրների օրինակը ցույց է տալիս, որ
համանձան որոշումները 10-ամյակ-
ներով են են տանում երկիրը»: Բյու-
րականի ասղաղիտարանի երիտա-
սարդ աշխատակից Վարդան Սովոչ-
սյանը երախտագիտություն հայտնե-
լով իրենց նկատմամբ նշանակու-
թյան առթիվ, նշեց, որ դեմք է խռով
առհասարակ գիտնականների եւ գի-
տահետազոտական ինստիտուտների
բարդ վիճակի մասին. Բյուրականի
ասղաղիտարանն այժմ եւ դարբե-
րաբար հոսանքագրկվում է, և անի որ
դեքըուցեի հատկացումները չեն
բավարարում նույնիսկ էներգիայի
մասին պահանջմանը:

Գիտնական կարող է հաճարվել
այն մարդը, որն անցել է դպրոց և
ունի աշակերտներ, ասաց նախազա-
հը, հայտնելով Երիտասարդների խն-
դիրները լուծելու իրենց ցանկության
և ցանկների մասին։ Նախատեսվում է
բարելավել նյութական, աշխատան-
խային դայմանները (ունենի բառ
զատ տարածենք), կազմակերպել ո-
րակավորման ակադեմիական բաժ-
րագույն կուրսեր, օժանդակել օսմա-
լեզուների ուսուցմանը և այլն

ЧАСЫ ЧИСЛОВЫЕ

